

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΕΠΕΤΕΙΟΙ

Παγκόσμια Ημέρα Δημιουργικότητας και Καινοτομίας.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

753 π.Χ. Ο Ρωμύλος και ο Ρέμος ιδρύουν τη Ρώμη.

1930 Ο Άρης νικάει τον Πανιώνιο με 64-27 στο γήπεδο της ΧΑΝΘ, ανακηρύσσεται πρωταθλητής και ταυτόχρονα κατακτά τον πρώτο τίτλο του στο μπάσκετ.

1941 Ο Αντιστράτηγος Αλέξανδρος Παπάγος, παρά την κρίσιμη κατάσταση που δημιουργήθηκε στο αλβανικό μέτωπο από τη γερμανική εισβολή στη Μακεδονία, συνιστά με διαταγή του προς τη Στρατιά Ηπείρου τη συνέχιση του αγώνα μέχρι το έσχατο όριο των δυνατοτήτων της.

1949 Ο ραδιοφωνικός σταθμός της Ελεύθερης Ελλάδας (ΔΣΕ) ανακοινώνει την πρόταση Πορφυρογέννη προς τον ΟΗΕ (20 Απριλίου) για «κατάπαυση του πυρός, γενική αμνηστία και εκλογές με συμμετοχή μας στη διενέργειά τους», πρόταση που ο ίδιος ο σταθμός θα αποκρύψει στις 7 Μαΐου.

1967 Στρατιωτικό πραξικόπημα στην Ελλάδα, υπό τον συνταγματάρχη Γεώργιο Παπαδόπουλο. Οι πραξικοπηματίες ορίζουν ως πρωθυπουργό τον Αρεοπαγίτη Κωνσταντίνο Κόλλια.

1983 Η ΕΟΚ ανακοινώνει ότι η Αθήνα είναι η πιο μολυσμένη πρωτεύουσα της Ευρώπης.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1915 Άντονι Κουίν, αμερικανομεξικάνος ηθοποιός. (Ζορμπάς ο Έλληνας) (Θαν. 3/6/2001)

1926 Ελισάβετ Β', βασίλισσα της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας.

1947 Ίγκι Ποπ, καλλιτεχνικό ψευδώνυμο του Τζέιμς Τζιούελ Όστερμπεργκ τζούνιορ, αμερικανός ρόκερ.

ΘΑΝΑΤΟΙ

1699 Ζαν Μπατίστ Ρασέν, γνωστότερος στην Ελλάδα ως Ρακίνας, γάλλος θεατρικός συγγραφέας. (Γεν. 22/12/1639)

1910 Μαρκ Τουέιν, φιλολογικό ψευδώνυμο του Σάμιουελ Λάνγκχορν Κλέμενς, αμερικανός συγγραφέας και χιουμορίστας. (Οι περιπέτειες του Τομ Σόγιερ, Οι περιπέτειες του Χάκλμπερι Φιν) (Γεν. 30/11/1835)

1996 Τζίμι "Δε Γκρικ" Σνάνιντερ, (Δημήτριος Συνοδινός), ελληνοαμερικανός αθλητικός σχολιαστής και «γκουρού» του στοιχήματος. (Γεν. 9/9/1919)

Το Πραξικόπημα της 21ης Απριλίου 1967

Στρατιωτικό κίνημα, που εξερράγη τα ξημερώματα της 21ης Απριλίου 1967, με επικεφαλής τον ταξίαρχο Στυλιανό Παττακό και τους συνταγματάρχες Γεώργιο Παπαδόπουλο και Νικόλαο Μακαρέζο. Κατέλυσε το δημοκρατικό πολίτευμα στην Ελλάδα και επέβαλλε μία στυγνή δικτατορία, που διήρκεσε επτά χρόνια.

Η χώρα την εποχή εκείνη βρισκόταν ουσιαστικά σε προεκλογική περίοδο. Οι εκλογές είχαν προκηρυχθεί για τις 28 Μαΐου και την εξουσία ασκούσε από τις 3 Απριλίου η ΕΡΕ, με πρωθυπουργό τον αρχηγό της Παναγιώτη Κανελλόπουλο, έχοντας τη συναίνεση του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης Γεωργίου Παπανδρέου και του Βασιλιά Κωνσταντίνου. Διάχυτη ήταν η πεποίθηση ότι τις επερχόμενες εκλογές θα κέρδιζε η Ένωση Κέντρου και θα επανέρχονταν θριαμβευτικά στην εξουσία υπό τον Γεώργιο Παπανδρέου. Πολλοί ήλπιζαν ότι θα ετίθετο ένα τέλος στη διετή πολιτική ανωμαλία, που έμεινε στην ελληνική ιστορία ως «Αποστασία» και σηματοδοτήθηκε με την παραίτηση του λαοπρόβλητου πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου (είχε λάβει το 52,2% στις εκλογές του 1964) στις 15 Ιουλίου 1965, μετά τη σύγκρουσή του με τον βασιλιά Κωνσταντίνο.

Στα δεξιότερα του πολιτικού φάσματος, ένα τμήμα της ΕΡΕ ζητούσε ένα «λοχία» για να σώσει τη χώρα από τον αναρχοκομμουνισμό. Για τη μετεμφυλιακή Δεξιά της προδικτατορικής περιόδου, κομμουνιστές ήταν εν ευρεία έννοια και οι κεντρώοι και οπωσδήποτε ο απρόβλεπτος Ανδρέας Παπανδρέου, που ήταν το ανερχόμενο αστέρι στην πολιτική σκηνή και εκκινείτο αριστερότερα από το κόμμα του, την Ένωση Κέντρου.

Οι στρατηγοί, το Παλάτι, κάποιοι πολιτικοί της Δεξιάς και οι Αμερικανοί καλόβλεπαν μία μικρής διάρκειας συνταγματική εκτροπή, που θα επανέφερε την πολιτική κατάσταση στη σωστή ρότα, δηλαδή στην εναλλαγή στην εξουσία της Δεξιάς και ενός μετριοπαθούς Κέντρου. «Η Χούντα των Στρατηγών» έμεινε στα σχέδια, καθώς τους πρόλαβαν με το πραξικόπημα της 21ης Απριλίου οι μικροί αξιωματικοί, με πρόσχημα τον κομμουνιστικό κίνδυνο.

Το πραξικόπημα, «Επανάσταση» για τους θιασώτες του, εκδηλώθηκε τις πρώτες πρωινές ώρες της 21ης Απριλίου. Λίγες ώρες πριν, είχε ολοκληρωθεί η συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου και τα μέλη του αποχώρησαν για τα σπίτια τους, χωρίς να έχουν ιδέα για το τι θα επακολουθούσε. Η τριάδα των Παπαδόπουλου, Πατακού και Μακαρέζου, εκμεταλλεύτηκαν τον βαθύ ύπνο των δημοκρατικών κυβερνήσεων και φρόντισαν να τοποθετήσουν στις

Νικόλαος Μακαρέζος, Στυλιανός Παττακός, Γεώργιος Παπαδόπουλος

πιο νευραλγικές θέσεις του στρατεύματος ανθρώπους μυημένους στα σχέδιά τους. Τους βοήθησε, επίσης, το γεγονός ότι μέσα στην Αθήνα υπήρχαν μεγάλες μάχιμες μονάδες, όπως το Κέντρο Εκπαιδεύσεως Τεθωρακισμένων, που βρισκόταν στη σημερινή Πολυτεχνειούπολη, με διοικητή τον ταξίαρχο Παττακό.

Από εκεί βγήκαν τα πρώτα τανκς στις 2 τα ξημερώματα, για να καταλάβουν όλα τα στρατηγικά σημεία της πρωτεύουσας (Βουλή, Υπουργεία, ΕΙΡ, ΟΤΕ, Ανάκτορα). Την ίδια ώρα, ο συνταγματάρχης Ιωάννης Λαδάς εξαπέλυε πιστές στο κίνημα δυνάμεις για να συλλάβουν το σύνολο της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας. Οι πραξικοπηματίες έβαλαν σε εφαρμογή το ΝΑΤΟϊκό σχέδιο «Προμηθεύς», για την αντιμετώπιση του κομμουνιστικού κινδύνου, με αποτέλεσμα να κινηθούν όλες οι στρατιωτικές μονάδες της Αττικής. Μεγάλη ήταν η συμβολή του διοικητή της Σχολής Ευελπίδων, Δημήτρη Ιωαννίδη, ο οποίος κινητοποίησε το τάγμα της σχολής και τη Στρατιωτική Αστυνομία (ΕΣΑ).

Μία από τις πρώτες ενέργειες των συνωμοτών ήταν να συλλάβουν τον αρχηγό του ΓΕΣ αντιστράτηγο Σπαντιδάκη και να τον αντικαταστήσουν με τον ομοίωμα του Οδυσσέα Αγγελή, που ήταν μυημένος στο κίνημα. Ο νέος αρχηγός του Στρατού έδωσε εντολή σε όλους του μεγάλους στρατιωτικούς σχηματισμούς να εφαρμόσουν το σχέδιο «Προμηθεύς» κι έτσι να εξασφαλισθεί η υπακοή του στρατεύματος σε όλη τη χώρα.

Η μοναδική ενέργεια για να αντιμετωπιστεί εγκαίρως το πραξικόπημα έγινε από την πλευρά του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, Γεωργίου Ράλλη, ο οποίος προσπάθησε να επικοινωνήσει με τον ταξίαρχο Ορέστη Βιδάλη για να κινητοποιήσει το Γ' Σώμα Στρατού στη Θεσσαλονίκη. Δεν πρόλαβε, αφού το σχέδιο «Προμηθεύς» είχε ήδη τεθεί σε εφαρμογή, με αποτέλεσμα ο ταξίαρχος Βιδάλης να μην λάβει ποτέ το σήμα του Γεωργίου Ράλλη.

Ο αιφνιδιασμός ήταν πλήρης και στις 3:30 τα ξημερώματα της 21ης Απριλίου το στρατιωτικό κίνημα είχε επικρατήσει και μάλιστα αναίμακτα. Νωρίς το πρωί, το ραδιόφωνο ΕΙΡ έπαιζε εμβατήρια και δημοτικά άσματα και οι αγοροξυ-

πνημένοι Έλληνες άκουγαν τα πρώτα «Αποφασίζομεν και Διατάζομεν» των δικτατόρων, που ήταν η απαγόρευση των συγκεντρώσεων άνω των τριών ατόμων.

Στις 7 το πρωί, η ηγεσία των πραξικοπηματιών επισκέφθηκε στα Ανάκτορα του Ταοΐου τον Κωνσταντίνο και του ζήτησε να ορκίσει την κυβέρνησή τους. Η περιοχή ήταν περικυκλωμένη από τανκς για να μην υπάρξει περίπτωση δυναμικής αντίδρασης από τον άνακτα. Ο βασιλιάς, παρά την προτροπή του συλληφθέντα πρωθυπουργού Παναγιώτη Κανελλόπουλου να αντισταθεί, συμβίβαστηκε μαζί τους «για να μην κυθεί αίμα ελληνικό» και αργά το απόγευμα όρκισε την κυβέρνηση, με πρωθυπουργό τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Κωνσταντίνο Κόλλια. Ο συλληφθείς και αποπεμφθείς αρχηγός του ΓΕΣ Γρηγόριος Σπαντιδάκης, άνθρωπος του βασιλιά, όπως και ο Κόλλιας, προσχώρησε στους κινηματίες και ανέλαβε Υπουργός Εθνικής Άμυνας.

Την ίδια μέρα άρχισαν και οι συλλήψεις απλών πολιτών, ενώ είχαμε και τα πρώτα θύματα. Τα όργανα της Χούντας δολοφονούν στον Ιππόδρομο, που είχε μετατραπεί σε στρατόπεδο συγκέντρωσης, το στέλεχος της ΕΔΑ Παναγιώτη Ελή, ενώ ένας στρατιώτης πυροβολεί τη νεαρή Αθηναία Μαρία Καλαυρά, γιατί δεν υπάκουσε στις διαταγές του. Δέκα ημέρες αργότερα, η Χούντα ανακοίνωσε ότι οι συλληφθέντες ανέρχονταν σε 6509 άτομα, στη συντριπτική τους πλειονότητα αριστερών πεποισθήσεων.

Η Ελλάδα από την 21η Απριλίου 1967 μπήκε στο «γύψο», κατά την έκφραση του Παπαδόπουλου, για 7 χρόνια, 3 μήνες και 3 μέρες. Η Δικτατορία κατέρρευσε σαν χάρτινος πύργος στις 23 Ιουλίου 1974, μετά το εγκληματικό πραξικόπημα στην Κύπρο και την τουρκική εισβολή στη Μεγαλόνησο. Η κατάργηση των στοιχειωδών ελευθεριών, οι φυλακές, οι εξορίες και τα βασανιστήρια, οι δολοφονίες των αντιπάλων του καθεστώτος, ο πνευματικός και πολιτικός μεσαιώνας, αλλά και η Κυπριακή τραγωδία, καταγράφουν τη Χούντα των Συνταγματαρχών ως μία από τις μελανότερες στιγμές της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας.